בית ישראל (רוז'ין) — גדולת מרדכי

אמרות טהורות. מהני תרי צנתרא דדהבא האחים הקדושים ה"ה הה"צ ר' יצחק מבאש זלל"ה ואחיו הה"ק ר' נחום דוב זלל"ה בני הה"צ הר"ש בן הבכור לאדמו"ר מרוזין זלל"ה זי"ע.א. הה"צ הק' הר"י מבאש זלל"ה. פ"א אמר להמשולח שלו שנסע לקבץ כסף מעמד שלו ראה שלא תקלקל והאיש המשולח לא הבין כוונת ד"ק. ופירש לו דהנה שלמה הע"ש אמר כצנת שלג ביום קציר ציר נאמן לשלחיו ונפש בעליו ושוב (משלי כ"ה) סיומא דקרא אינו מובן מה קשר יש לו עם תחלתו. אכן דהענין הוא דהצדיק השולח שליח לקבץ מעות עבורו. צריך לו להאציל איזה כח מנפשי הקדושה על השלוח שיוכל לפעול ישועות אל האנשים שנשלח אליהם ומי שהוא נאמן רוח ישיב אח"כ את כח הנפשי הזאת לבעליו הצדיק כענין תנה לו כמו שנתנה לך ע"כ אמרתי לך שלא תקלקל את כח נפשי שאאציל עליך:

ב. עוד אמר חקירה ע"ד השתנות יום הראשון אצל בר ישראל יותר משאר ימי השבוע שכל איש יהודי נרגש אצלו שינוי בגופו והוא נחלש מעט משאר ימים דהנה אחז"ל (ע"ז ד') בשעה שהמלכי' מניחים כתריהם בראשיהן ומשתחוין לחמה מיד הקב"ה כועס ע"כ והנה כשבא יום א' יום איד שלהם וכל העמים מתאספים לבית ע"ז שלהם ומשתחוים לפסליהם ועצביהם. הוא בודאי כעס להקב"ה והנה נשמת ישראל היא חלק אלקי ממעל ואינו יכול לסבול ומרגיש בנפשו הישראלית איזה השתנות ואי רצון ע"כ:

ג. ע"ד המאמר שאמר זקנו מרן אדמו"ר מרוזין בשם זקנו המגיד הגדול אשר בעקבות דמשיחא יהי' קטנות המוחין וזהו שאמר בזוה"ק מאן דהוא רב הוא זעיר ומאן דהוא זעיר הוא רב ע"כ ואמר הוא זלל"ה פי' זה עוד בימי עילומיו קודם החתונה. כי כשברא הקב"ה את הנשמות בעת בריאת העולם ברא אותם כולם גדולים ובאופן כי בירידתם לזה העולם יתקנו את כל העולם וכשהנשמה באה לזה העולם והיא רק מתקנת החצי ממה שצריכה לתקן צריכה לבוא לזה העולם עוד הפעם. לתקן את המותר. ויראים אולי בבואה כמו שהיתה בזה העולם מקודם אולי תקלקל ח"י מה שתקנה מקודם. לזאת לוקחין ממנה מה שתקנה מקודם ונשארה זעיר מקודם. וכן למשל כאשר בפעם הזאת נשאר עוד לתקן מעט. וצריכה לרדת עוד הפעם. מורידין אותה בקטנות מקודם רק כדי תיקון אותו המעט וזהו פי' מאן דהוא רב בנשמה גדולה בעת בריאת העולם. הוא זעיר בביאתה לזה העולם פעמים רבות עד כי תבוא לשיעור מה נעשית רב כמקודם. כי נותנין לה כל גדולתה. כי אין עוד מה לירא וזהו מאן דהוא זעיר הוא רב. ושפתים יושק:

ד. מן המיצר קראתי יה. אמר היינו אם האדם קורא לה' מן המיצר. שקשה לו לסבול בעת שצר לו חלילה. אז ענני. השי"ת עונה אותו וכי במרחב יה. בל' שאלה. וכי השי"ת הוא במרחב הלא בכל צרתם לו צר ודי לעבד להיות כרבו.

ה. צרה ויגון אמצא ובשם ה' אקרא. דיקדק כי בכאן כתי' צרה ויגון וכו' בחד פסוק. ובשם ה' אקרא בהפ' שני בהפסק ביניהם אבל אידך כוס ישועות אשא ובשם ה' אקרא. הכל בחד פסוק כי הן אמת שאמרו חז"ל חייב אדם לברך על הרעה כשם שמברך על הטובה. אולם לאו כל מוחא סביל דא לקבל היסורין באהבה וצריך ישוב הדעת ע"ז צרה ויגון אמצא אעפ"כ ובשם ה' אקרא ע"כ יש הפסק בינותם. אולם כוס ישועות אשא אז אין מהפלא כי נקרא בשם ה' ויברכהו לזה כתי' בלי הפסק: